

DEEL 2: Wat wil ik en wat kan ik?

Lesvoorbereiding

LES 1: ZELFINZICHT

Programma

Introductie doelen

1. Woordenschat met flashcards
2. Lichaamsomtrek maken
3. Interesses en vaardigheden
4. Eigenschappen
5. Feedback en evaluatie
6. Woordenschat consolideren

Doelen

Ontwikkelingsdoelen OKAN

OD 7: De leerlingen kunnen op beoordelend niveau mondeling en schriftelijk een persoonlijke analyse van relevantie informatie formuleren en uitwisselen.

OD 15: De leerlingen kunnen op beoordelend niveau hun mening en gevoelens mondeling en schriftelijk formuleren.

OD 24: De leerlingen ontwikkelen een realistisch en positief zelfbeeld.

Leerdoelen

De leerling wordt zich bewust van zijn sterke en zwakke punten en leert zichzelf beter kennen. De leerling leert welk profiel bij een studentenjob past.

Woordenschat

De interesse	De eigenschap	Sociaal	De leiding nemen
De vaardigheid	Het werkpunt	Flexibel zijn	Vertrouwen
De kritiek	Omgaan met stress		

Toelichting

Tijdens deze les is het de bedoeling dat de leerlingen zichzelf beter leren kennen en bouwen aan een realistisch zelfbeeld. De leerlingen leren het onderscheid tussen interesses, vaardigheden en eigenschappen. Ze brengen ook hun eigen interesses, vaardigheden en eigenschappen in kaart. Deze zelfkennis is nodig om een goed CV op te stellen en een job te zoeken die bij hen past. Het is ook een onderwerp dat aan bod kan komen tijdens een sollicitatiegesprek. Het maken van die CV zal later in het lessenpakket nog aan bod komen.

Tip voor de leerkracht

Leg bij aanvang van elk onderdeel kort uit wat je gaat doen en bevestig of leerlingen hier al eerder stappen in gezet hebben. Het zoeken naar een studentenjob is iets dat niet alleen in een klascontext aan bod komt. Soms hebben leerlingen ook al gezocht met de hulp van andere mensen: een andere collega op school, een assistent (van het OCMW), vrienden of familie.

1. Voorbereidingsfase

Werkvorm Bookwidget

Leerkracht

Woordenschat met flashcards

Om de rest van de les goed te kunnen begrijpen, hebben jullie wat extra woorden nodig. Die gaan we nu oefenen met flashcards.

Toon je leerlingen zeker ook de geluidsfunctie in de widget om de woorden te beluisteren. Je kan de woorden klassikaal oefenen en de flashcards projecteren en daarna kunnen de leerlingen individueel aan de slag, elkaar ondervragen, ...

Er is ook een woordenlijst om te printen indien gewenst. Daarop kunnen de leerlingen de woorden ook vertalen naar hun moedertaal. Die vertaling maken, kan je ook als opdracht voor thuis geven.

Duur 30 tot 45 minuten

Materiaal

- Bookwidget:
https://www.bookwidgets.com/play/t:4Qcx6AoaN_An_kkPz6t7bDxPJrR9M6RHt9mY1pxKx42QzIBRTZD
- Wordenlijst (bijlage 2.1.0)
- Computer voor alle leerlingen

2. Motivatiefase: Een lichaamsomtrek maken

Werkvorm Creatieve opdracht

Leerkracht De leerkracht toont bijlage 2.1.1 als voorbeeld van de opdracht aan de leerlingen.

Leerlingen maken een omtrek van een medeleerling op een lichaamsgroot papier (inpakpapier, tafelpapier, behangpapier, ...) Is dit moeilijk? Dan kan je ook het blanco sjabloon in bijlage 2.1.1.1 gebruiken.

Vervolgens schrijven ze de antwoorden op volgende vragen op hun afdruk.

De vragen staan in bijlage 2.1.2. De leerkracht kan ze afprinten en uitdelen, op het bord schrijven of projecteren.

- HOOFD: Wat zijn jouw hobby's?
- BORST LINKS: Wat doe je graag?
- BORST RECHTS: Wat doe je niet graag?
- LINKERARM: Welke klusjes doe je graag?
(Huishoudelijke taken)
- RECHTERARM: Welke klusjes doe je niet graag?
- LINKERHAND: Waarover praat je graag?
- RECHTERHAND: Waarover praat je niet graag?
- LINKERBEEN: Wat kan je goed?
- RECHTERBEEN: Wat kan je niet goed?
- LINKERVOET: Kan je fysiek zwaar werk/inspanningen doen?
- RECHTERVOET: Moet je rekening houden met gezondheidsproblemen of allergieën?

Wanneer alle omtrekken klaar zijn, speel je een kort spel: Raad het lichaam. De leerkracht hangt een afdruk op het bord. De klas moet raden van wie die is. Je kan de leerlingen ook hun eigen omtrek laten presenteren.

Bord Schrijf de vragen voor de omtrek op bord of projecteer ze (bijlage 2.1.2) met de beamer

Duur 50 minuten

Materiaal

- Bijlage 2.1.1 - Omtrek lichaam voorbeeld leerkracht
- Bijlage 2.1.1.1 - Blanco omtrek lichaam
- Bijlage 2.1.2. Vragen voor de omtrek
- lichaamsgrote papieren voor elke leerling (bijvoorbeeld een rol behangpapier of tekenpapier van Ikea)
- zwarte, groene en rode stiften

3. Interesses en vaardigheden

Werkvorm Doceren en presentatie

Leerkracht De leerkracht duidt het lichaam. De leerkracht kan dit doen a.d.h.v. bijlage 2.1.1 (omtrek LK), zodat de structuur nog duidelijker wordt.

- De rechterkant, zonder het hoofd, zijn je **zwakke** punten. De linkerkant zijn je **sterke** punten.
- Het lichaam bepaalt het hoofd. Je hobby's worden bepaald door wat je (niet) graag doet, (niet) goed kunt. Op dezelfde manier bepaalt het lichaam welke jobs bij jou passen en welke niet.
- Het hoofd, linkerborst, -hand en -arm zijn je **interesses**.
- Linkerbeen en linkervoet zijn **vaardigheden**.

Zelfkennis over zwakke punten, interesses en vaardigheden is belangrijk bij het zoeken naar een (studenten)job.

De leerlingen presenteren hun omtrek aan de groep. Ze verwoorden hun zwakke punten, interesses en vaardigheden. Leerkracht benadrukt welke kenmerken relevant zijn voor het zoeken naar een (studenten)job en welke niet. Wie bijvoorbeeld graag in de tuin werkt, zoekt beter een job bij de groendienst dan in een fabriekshal. Wie heel goed met mensen kan praten zoekt beter een job in de verkoop. Graag naar muziek luisteren is dan weer een kenmerk dat minder relevant is voor de zoektocht.

Bord /

Duur 30 minuten

Materiaal

- 2.1.1 Bijlage - Voorbeeld van een omtrek
- Omtrekken van de leerlingen

4. Eigenschappen

Werkvorm Doceren, woorden sorteren, stellingenspel en eigenschappen selecteren.

Leerkracht Doceren
 In het vorige onderdeel hebben we geleerd wat interesses en vaardigheden zijn. Die bepalen mee welke job goed bij je past. Dit stukje gaat over **eigenschappen**. Eigenschappen zijn **'hoe jij bent'**. Net als vaardigheden kan je eigenschappen aanleren of verbeteren. Al is dat vaak moeilijk(er). Iedereen heeft **goede eigenschappen** en minder goede eigenschappen. Die noemen we ook wel **werkpunten**.

Woorden sorteren

Eerst gaan we een aantal goed eigenschappen en werkpunten overlopen. Maak 2 kolommen op het bord: positief en negatief. De cursisten hangen de kaartjes (bijlage 2.1.3) in de juiste kolom. De cursisten zullen nog niet alle woorden kennen, ze kunnen hulp vragen aan de andere cursisten of de kaartjes op goed geluk op het bord hangen.

Leg ook uit dat –on, 'niet' betekent.

Goede eigenschappen (+)	Werkpunten (-)
Ordelijk	slordig
beleefd	onbeleefd
Sociaal	Niet sociaal
Stipt	Niet stipt
Stressbestendig	Zenuwachtig

Geef zeker ook zelf voldoende uitleg en voorbeelden van situaties.

Stellingenspel

Deel rood-groen kaartjes uit. Hang twee tegengestelde eigenschappen op het bord. Hang een rood en groen kaartje onder de eigenschappen. (Optioneel: je zou ook een foto kunnen toevoegen)

Lees de zinnen (bijlage 2.1.4) voor en laat de leerlingen het juiste kaartje (rood of groen) in de lucht steken (*is de kwaliteit positief of negatief*). Je kan verschillende eigenschappen in één les behandelen of het meer spreiden over verschillende lessen. Vraag ook steeds aan de leerlingen: En jij? Ben jij...?

Eigenschappen selecteren

De leerlingen noteren voor zichzelf 2 goede eigenschappen en 1 negatieve eigenschap. Ze mogen ook meer eigenschappen noteren. Om de leerlingen daar zo vrij mogelijk in te laten, staan er geen lijntjes op het werkblad (bijlage 2.1.5).

Maak ook hier weer de transfer naar een sollicitatiegesprek. Wat kunnen de leerlingen antwoorden op de vraag: Wat zijn je goede eigenschappen? Wat zijn je slechte eigenschappen?

Er zijn natuurlijk nog honderden eigenschappen die niet in deze les aan bod kwamen. Je kan uiteraard nog uitbreiden indien je leerlingen hier nood aan hebben.

Bord Tabel met goede eigenschappen en werkpunten (zie hierboven)

Duur 100 minuten

Materiaal

- 2.1.3 Bijlage – bordkaarten eigenschappen
- 2.1.4 Bijlage – Stellingen eigenschappen
- Voor elke leerling:
 - Een rood kaartje & een groen kaartje
 - Bijlage 2.1.5 Werkblad

5. Evaluatie en feedback

Werkvorm Klasgesprek

Leerkracht

Ga met de leerlingen in een cirkel zitten. De leerlingen vertellen aan de groep welke eigenschappen en werkpunten ze selecteerden. De klas zoekt een job die bij de eigenschappen past. (bijvoorbeeld: een job als verkoper past bij iemand die sociaal en vriendelijk is)

Wat een leerling vertelt:

- 'Mijn positieve eigenschappen zijn: ...'
- 'Mijn werkpunten zijn:...'

Vervolgens verbeter je als leerkracht als een eigenschap in de verkeerde categorie zou staan.

Daarna laat je de andere leerlingen enkele beroepen suggereren. Als leerkracht bevestig je dan het idee van de groep of stuur je bij.

Heb je een erg grote klas? Dan kan je ervoor kiezen om dit maar voor 2 of 3 leerlingen te bespreken en de andere papieren op te halen om te verbeteren.

Bord /

Duur Ongeveer 2 à 4 minuten per leerling.

Materiaal

- Ingevulde werkbladen (bijlage 2.1.5) uit de vorige lesfase van elke leerling.

6. Afsluitend: woordenschat consolideren

Werkvorm bookwidget

Leerkracht Woorden inoefenen met bookwidget
Je leerlingen gaan de woordenschat nu inoefenen.

Jullie weten nu welke goede eigenschappen en welke werkpunten jullie hebben. Wat gaan we nog allemaal leren in deze lessen over werk?

- Jobprofielen
- Praktische zaken
- Zoeken naar werk: van vacature tot sollicitatiegesprek
- Wat wordt er van je verwacht als je werk hebt?

Bord /

Duur 15 tot 20 minuten

Materiaal

- Kruiswoordraadsel:
<https://www.bookwidgets.com/play/t:MGt3MCQcjD8WGYTA Rdi74JM8la2fjcMm51dPNC64bIJIQzZHNkhU>

Bronnen

Pietersma, D. (2016). *Welkom op de Nederlandse arbeidsmarkt*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

Bouman, A., Schuyt, L. (2007). *Op weg naar stage en werk. Sociale en communicatieve vaardigheden op de werkvloer. Werkboek*. Garant-Uitgevers.

Kappeler, M. (2011). *Energizer & moodboosters. Dynamische spelletjes voor meer energie en een betere sfeer in de groep*. Katwijk: Phanta Rei.